

افزایش ۵۷.۵ میلیون دالری بودجه پروژه EATS از سوی بانک جهانی

ملاقات وزیر زراعت با نماینده UNODC برای افغانستان

♦ وزیر زراعت، آبیاری و مالداري با سپسر گویدس، نماینده دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد (UNODC) برای افغانستان، در مورد همکاری این دفتر با سکتور زراعت دیدار کرد. آقای گویدس در این دیدار گفت که یوان اودیسی در بخش تسهیل دسترسی مردم به مارکیت‌های بین‌المللی و ترانزیت در افغانستان کار می‌کند. او هم‌چنان علاوه کرد که این مؤسسه در مأموریت خویش سه هدف تطبیق قانون، عدالت جزایی و توسعه بدیل را دنبال می‌کند. داکتر انوارالحق احدی، وزیر زراعت، آبیاری و مالداري، ضمن ابراز تشکر از همکاری‌های دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد، خواستار همکاری دوام‌دار این نهاد شد. آقای گویدس در مورد فعالیت‌های دوام‌دار ان اودیسی در افغانستان، اطمینان داد.

ارزیابی کارکرد ریاست‌های زراعت ولایات

♦ عبدالهادی رفیعی معین مالی و اداری وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، می‌گوید که کارکردهای ریاست‌های زراعت در ۳۴ ولایت مورد ارزیابی قرار گرفته است. آقای رفیعی می‌افزاید که این ارزیابی‌ها به‌منظور مصرف بودجه، اصلاحات اداری و میزان تطبیق پروژه‌ها در سطح ولایت صورت گرفته است. وی افزود که در این ارزیابی‌ها مصرف بودجه دو ساله ریاست‌های زراعتی در ولایات و هم‌چنان سیستم تشکیلاتی این ادارات مورد توجه قرار گرفته است. در این ارزیابی ریاست‌های زراعت در ولایات از نگاه کارکرد به سه کتگوری خوب، متوسط و ضعیف دسته‌بندی شده‌اند.

د زعفرانو پراختیا څخه د ملاتړ ملي کمېټې غونډه؛ د گاونډيو زعفران د افغانستان په نوم پلورل کېږي

♦ د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت په مسلکي معینیت کې د صادراتي زعفرانو د کیفیت تضمین د تخنیکي کړن لارې د غني کولو په پار مشورتي غونډه په لاره واچول شوه. دغه غونډه، چې د کرنې وزارت د کرنې او مالداري مرستیال شېرشاه امیري په مشرۍ جوړه شوې وه په کې د څو نورو ادارو استازو هم گډون درلود او پر

بېلابېلو موضوعاتو خبرې اترې او سلامشورې وشوې. په دې غونډه کې د کرنې وزارت مسلکي مرستیال شېرشاه امیري وویل: «زعفران زموږ د هېواد له ترټولو عمده او ارزښت لرونکو محصولاتو څخه دی او کرنې وزارت هم ورته ډېره پاملرنه کوي، ترڅو کرکېله یې لا ډېر ترویج او پراخه شي.»

۲ |

♦ اختر مو مبارک شه!

د لوی اختر د رارسېدو په مناسبت د افغانستان متدینو خلکو او په ټول هېواد کې خپلو گرانو همکارانو ته د زړه له کومې مبارکي وایم او له لوی خدای (ج) څخه غواړم، چې د ټولو عبادتونه په خپل سپېڅلي دربار کې قبول او مقبول کړي. لوی اختر د خوښۍ، اسلامي ورورولۍ او یووالي یوه غوره بېلگه گڼل کېږي. هیله ده، سوله راشي او هېواد ځان

بسیایني ته ورسېږي.

په درنښت

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزیر

ډاکتر انوارالحق احدی

عید مبارک!

فرارسیدن عید سعید اضحی را به مردم شریف و مسلمان افغانستان و به‌ویژه کارمندان وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در مرکز و ولایات، تبریک می‌گوییم. ضمن استعدا از درگاه خالق لایزال برای اجابت طاعات و عبادات‌تان، آرزو مندیم که صلح برقرار شود و کشور به خودکفایی برسد.

با احترام

داکتر انوارالحق احدی

وزیر زراعت، آبیاری و مالداري

گپ دهقان

از شیوع کنگو جلوگیری کنیم

در آستانه عید سعید قربان قرار داریم و مسلمانان جهان در این عید قربانی می‌کنند. در افغانستان معمول است که مردم در این عید، گوسفند را قربانی می‌کنند. با توجه به این که گوسفند یکی از حیوانات ناقل مرض تب خون‌دهنده (کنگو) است، باید در هنگام ذبح آن، توصیه‌های صحی در نظر گرفته شود تا سلامت خود، خانواده و جامعه خود را تضمین و از شیوع احتمالی این بیماری جلوگیری کنیم. | ۲

داستان موفقیت

کشت قطاری و افزایش حاصلات مزارع حاجی محمدصالح

حاجی محمدصالح یکی از دهقانان قریه داغ‌عارق ولسوالی چهاردره ولایت کندز است. او و سایر دهقانان در این قریه از سال‌ها بدین‌سو در کشتزارهای‌شان گندم را به شیوه عنعنه‌ای و یک‌نواخت کشت می‌کردند، اما بعد از عملی کردن قطعه‌نمایشی، حاصلات‌شان افزایش یافت و این شیوه مورد توجه و پسند آن‌ها قرار گرفت. | ۳

گپ دهقان

از شیوع کنگو جلوگیری کنیم

در آستانه عید سعید قربان قرار داریم و مسلمانان جهان در این عید قربانی می کنند. در افغانستان معمول است که مردم در این عید، گوسفند را قربانی می کنند. با توجه به این که گوسفند یکی از حیوانات ناقل مرض تب خون دهنده (کنگو) است، باید در هنگام ذبح آن، توصیه های صحی در نظر گرفته شود تا سلامت خود، خانواده و جامعه خود را تضمین و از شیوع احتمالی این بیماری جلوگیری کنیم.

تب کنگو یک بیماری مشترک میان انسان و حیوان است. این بیماری که مرگومیر بالایی دارد، از گزیده شدن حیوانات از قبیل گاو، بز و گوسفند توسط کنه، ایجاد می شود. وقتی انسان، با حیوان مبتلا به این مرض در تماس قرار می گیرد یا گوشت آن را - اگر خوب پخته نشود - بخورد، این بیماری به انسان منتقل می شود. از تماس انسان های سالم با انسان مبتلا به کنگو، آن ها نیز مبتلا می شوند و بدین ترتیب این بیماری در جامعه انسانی شیوع می یابد.

از آن جایی که مشخص نیست کدام گوسفند مبتلا به مرض کنگو است و کدام نیست، باید فرض بر ابتلای آن گرفته شود و برای جلوگیری از شیوع این مرض و انتقال آن به انسان، مسایل بهداشتی رعایت گردد.

هر عضو جامعه مسوولیت دارد که با رعایت موارد بهداشتی و توجه جدی به توصیه های صحی، از شیوع این بیماری پیش گیری کند. بی توجهی و سهل انگاری از سوی افراد - حتی اگر بسیار کوچک باشد - امکان دارد به ابتلا و سپس شیوع این بیماری کشنده در جامعه منجر شود. در این صورت، این سهل انگاری کوچک، جان انسان ها و حیوان های بسیاری را با خطر مرگ مواجه می کند، اقتصاد خانواده های بسیاری را آسیب می زند، نظام صحی کشور را در حالی که سخت با کرونا دست به گریبان است مصروف می سازد و آسیب های روانی جدی ای به افراد جامعه، به خصوص به خانواده های افراد مبتلا، وارد می آورد. به همین دلیل، کوچک ترین اهمال، ممکن پیامدهای بسیار سنگینی داشته باشد.

مشهور است که می گویند «علاج واقعه قبل از وقوع شود». اکنون باید برای علاج شیوع کنگو پیش از وقوع آن، در هنگام ذبح حیوان به منظور قربانی در روزهای عید، نکات صحی را رعایت کنیم. با رعایت این موارد، نه به خود و خانواده های خود آسیب می زنیم و نه نظام صحی کشور را با یک بیماری واگیردار دیگر مصروف می سازیم. از سوی دیگر، رفتن به شفاخانه ها در حالی که بیماری کرونا در کشور جولان می دهد، خطر ابتلا به این پاندمی را نیز با خود دارد.

نیاز است که در این عید قربان برای پیش گیری از شیوع بیشتر کرونا و جلوگیری از ابتلا به تب خون دهنده، با خود، خانواده های خود، جامعه و نظام صحی کشور همکاری کنیم؛ این همکاری هزینه ای بس اندک و سود بسیار زیاد دارد. کافی است توصیه های صحی را رعایت کنیم و گوشت را قبل از صرف آن، خوب بپزیم. به همین ساده گی، از شیوع یک بیماری مسری و خطرناک جلوگیری می کنیم. در غیر این صورت، ممکن پس از عید خانواده های بسیاری عزادار شوند.

رویداد هفته

د زعفرانو پراختیا څخه د ملاتړ ملي کمېټې غونډه؛ د گاونډيو زعفران د افغانستان په نوم پلورل کېږي

هغه وویل: «پنځه کاله وړاندې د زعفرانو د کرکېلي سیمه زر هکتاره وه، خو اوس څه باندې اته زره هکتارو ته رسېدلی دی. په دې برخه کې بالقوه ظرفیت لرو، په کورننه او بهر مشتري لرو، څو کاله وړاندې یوازې څو محدودو هېوادونو ته مو د زعفرانو صادرات درلود خو اوس ۳۱ هېوادونو ته رسېدلی دی.»

هغه دغه راز زیاته کړه، چې په نږدې راتلونکي کې به د هرات په ولایت کې د زعفرانو انستیتوت پرانیستل شي، چې د زعفرانو د کاروبا په پرمختګ او پراختیا کې مرسته کولای شي.

په دې غونډه کې د کرنې وزارت یوشمېر رییسان، د مالي وزارت او سوداګرۍ وزارت استازو، متخصصین، د کابل پوهنتون د کرنې پوهنځی استادان او د زعفرانو د ترویج د برخې کارکوونکي هم شتون درلود او خپل نظرونه یې وړاندې کړل.

نننۍ غونډه د زعفرانو په مسایلو کې د کارپوهانو د نظرونو د درج په موخه په لاره اچول شوې وه، ترڅو د افغانستان د صادراتي زعفرانو د کیفیت تضمین تخنیکي کړن لاره کې ځای ورکړل شي.

د افغانستان د صادراتي زعفرانو د کیفیت تضمین تخنیکي کړن لاره د کرنې وزارت د ترویج لوی ریاست له خوا په ۱۱ مادو کې تدوین شوې ده، چې په دې غونډه کې د دې کړن لارې پر لا پراختیا خبرې وشوې.

شېرشاه امیري وویل: «د گاونډی هېواد زعفران د افغانستان په نوم صادرېږي، زموږ د زعفرانو مقام ته زیان رسوي. هغه زیاته کړه، چې تېرکال زموږ تولید ۲۱ ټنه وه خو له تولید څخه مو ډېر صادرات درلود. دا ښيي، چې له یوې گاونډی هېواد څخه زعفران زموږ هېواد ته وارد شوي دي، چې دا چاره زموږ د زعفرانو مقام ټیټوي. ځکه د افغانستان زعفران غوره کیفیت، خوند او ذایقه لري.»

شېرشاه امیري دغه راز وویل، چې د بازار اشباع په بازارونو کې پر بیې منفي اغېزې لري. هغه ټینګار وکړ، چې د زعفرانو پر بیې د منفي اغېزو د مخنیوي په پار باید پرمختګ تعریفی کار وشي.

شېرشاه امیري زیاته کړه، چې د ولسمشر د حکم پر اساس باید هېواد ته د گاونډو هېوادونو د زعفرانو د قاچاق مخه ونیول شي، خو یوشمېر بنسټونه په دې برخه کې همکاري نه کوي.

دهغه په خبره د یوشمېر اداراتو نه همکاري د کرنې وزارت د اندېښنې لامل شوي دي.

د کرنې وزارت د کرنې او مالدارۍ مرستیال دغه راز وویل، چې د کرنې وزارت د هېواد په ۳۲ ولایتونو کې د زعفرانو پر پراختیایي برنامې کار کړی دی او د غونډې له گډونوالو څخه یې وغوښتل، چې د وروستۍ پرېکړې او د کړن لارې د تدوین په پار دې دوی هم خپل نظرونه او وړاندیزونه شریک کړي.

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت په مسلکي معینیت کې د صادراتي زعفرانو د کیفیت تضمین د تخنیکي کړن لارې د غني کولو په پار مشورتي غونډه په لاره واچول شوه.

دغه غونډه، چې د کرنې وزارت د کرنې او مالدارۍ مرستیال شېرشاه امیري په مشرۍ جوړه شوې وه په کې د څو نورو ادارو استازو هم گډون درلود او پر بېلابېلو موضوعاتو خبرې اترې او سلامشوري وشوې.

په دې غونډه کې د کرنې وزارت مسلکي مرستیال شېرشاه امیري وویل: «زعفران زموږ د هېواد له ترټولو عمده او ارزښت لرونکو محصولاتو څخه دی او کرنې وزارت هم ورته ډېره پاملرنه کوي، ترڅو کرکېله یې لا ډېر ترویج او پراخه شي.

په نړۍ کې د افغانستان د زعفرانو ځای ثابت شوی دی، او د څو کالو په ترڅ کې د وزارت د مشرتابه، متخصصینو او بزگرانو د هلو ځلو په پایله کې د زعفرانو د ترویج او پراختیا په برخه کې د ښه پرمختګونو شاهدان یو.»

ښاغلی امیري وایي، چې د یوشمېر گاونډو هېوادونو زعفران د افغانستان د زعفرانو په نوم پېراو پلورل کېږي او د افغانستان له لارې بهرنیو هېوادونو ته صادرېږي. د هغه په خبره دا چاره د افغانستان د زعفرانو مقام ته زیان رسوي.

د کرنې وزارت د کرنې او مالدارۍ مرستیال د هالنډ کمېټې چارواکو سره ددې کمېټې د فعالیتونو د سیمې پر پراختیا خبرې وکړې

د هالنډ کمېټې (DCA) چارواکو په ټول افغانستان کې د (کلپ-کوچي) پروژې د فعالیتونو د سیمې د پراختیا په پار د کرنې وزارت د کرنې او مالدارۍ مرستیال سره د یوې کتنې په ترڅ خبرې وکړې.

په دې کتنه کې د هالنډ کمېټې چارواکو د (کلپ-کوچي) پروژې په اډانه کې ددې کمېټې د فعالیتونو په هکله د کرنې وزارت د کرنې او مالدارۍ مرستیال ته مفصل مالومات وړاندې کړل. هغوی دغه راز وویل، چې یاده کمېټه دمګړۍ په ۱۰ ولایتونو کې فعالیت لري، خو ددې له پاره، چې کوچیان د هېواد په بېلابېلو برخو کې ژوند کوي، دوی غواړي، چې د خپل فعالیت سیمه پراخه کړي.

څارویو ترمنځ د گډو ناروغیو د کنټرول په پار فعالیت کوي، چې په ۱۰ ولایتونو کې یې ۵۰ زره مالدار کوچیان تر پوښښ لاندې راوستي دي. دا پروژې په ۲۰۱۴م کال کې پیل او د ۲۰۲۲م کال تر پایه ادامه لري.

د (کلپ-کوچي) پروژې د هالنډ کمېټې له خوا په لاره اچول شوې ده او د وټرنرۍ چوپړتیاوو، د مالدارۍ پراختیا، د فیدر بانکونو جوړول، حیواني حفظ الصحې، د مالدارۍ ځنځیري ارزښت او د انسانانو او

با تأمین برق ۲۴ ساعته بادام باغ، تمام لابراتوارهای تحقیقاتی این فارم فعال می شود

این فارم به عنوان بزرگترین فارم تحقیقات زراعتی در سطح کشور، دارای کلکسیون میوه ها بوده و انواع تحقیقاتی زراعتی در آن صورت می گیرد. حدود ۱۵ لابراتوار مهم وزارت زراعت در بخش های خاک شناسی، حفاظه نباتات، میوه ها، سبزی جات و تیشو کلچر و برخی لابراتوارهای دیگر در بخش صحت حیوانی و مالدارۍ در این فارم وجود دارد که با وصل شدن این برق، همه آن ها فعال می شود. در این فارم، سالانه نمایشگاه های بزرگ بهاری و خزانۍ محصولات زراعتی و مالدارۍ، نیز برگزار می شود.

زراعتی رونما می شود. خانم عطایی هم چنان یادآور شد که با وصل شدن این برق، انرژی مورد نیاز واترپمپ های این فارم نیز تأمین می شود. علاوه بر آن، به گفته رییس عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی، تجهیزات و لوازم برقی دیگر نیز در این فارم وجود دارد که با تأمین برق، فعال خواهد شد. افسرخان خان خیل، رییس «کابل برشنا» گفت که تأمین برق مورد نیاز ادارات کلیدی، از اولویت ها و وظایف عمده آن هاست و پس از این، برق فارم بادام باغ به صورت همیشه گی تأمین خواهد شد. گفتنی است که نه ریاست مهم وزارت زراعت در فارم بادام باغ موقعیت دارد.

برق ۲۴ ساعته برای تأمین انرژی مورد نیاز لابراتوارها و واترپمپ های فارم بادام باغ، با همکاری «کابل برشنا» به این فارم وصل شد. در مراسمی که به همین مناسبت دایر شده بود، تعدادی از رییسان مرکزی و مسوولان پروژه ها نیز اشتراک داشتند. نجیبه عطایی، رییس عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی وزارت زراعت، گفت که پیش از این تعدادی از لابراتوارهای تحقیقی فارم به دلیل کمبود برق غیرفعال و تعدادی هم نیمه فعال بود و اکنون با وصل شدن برق ۲۴ ساعته با همکاری کابل برشنا، یک تحول بزرگ در عرصه تحقیقات

افزایش ۵۷.۵ میلیون دالری بودجه پروژه EATS از سوی بانک جهانی

بانک جهانی ۵۷.۵ میلیون دالر دیگر به بودجه پروژه اضطراری زراعت و مصونیت غذایی (EATS) کمک کرد. مأموریت بانک جهانی که از ۱۲ الی ۱۵ جولای به هدف بررسی فعالیت‌های پروژه EATS ادامه یافت، کارکردهای این پروژه را مثبت ارزیابی کرد. نتیجه بررسی این مأموریت، در جلسه‌ای آنلاین به اشتراک معین آبیاری و منابع طبیعی وزارت زراعت، از سوی مسوولان این مأموریت در میان گذاشته شد. حشمت‌الله غفوری، معین آبیاری و منابع طبیعی وزارت زراعت، به مسوولان این پروژه و بخش‌های مرتبط در وزارت زراعت، هدایت داد تا مطابق زمان تعیین شده از سوی بانک جهانی، کارهایشان را تکمیل کنند. اعضای مأموریت بانک جهانی گفتند که به دلیل مؤثر بودن فعالیت‌های پروژه EATS، این بانک

۵۷.۵ میلیون دالر دیگر را به هدف پیش‌برد بهتر فعالیت‌های این پروژه، به بودجه آن اضافه می‌کند که از این میان ۲۰ میلیون دالر برای ایجاد یا ترمیم چهار سیلو در ولایت‌های کابل، هرات، بغلان و قندهار به مصرف خواهد رسید. به گفته اعضای این مأموریت، ۳۷.۵ میلیون دالر دیگر آن، برای بازسازی شبکه‌های آبیاری، توزیع تخم‌های اصلاح شده، ساخت سردخانه‌های صفرانرژی و احداث باغ‌های متراکم در ۳۴ ولایت کشور مصرف خواهد شد. پروژه اضطراری زراعت و مصونیت غذایی در سپتامبر ۲۰۲۰ به ارزش ۱۰۰ میلیون دالر شروع شد که بودجه آن به‌صورت مشترک از سوی دولت افغانستان و بانک جهانی پرداخت می‌شود. اکنون ۵۷.۵ میلیون دالر دیگر، از سوی بانک جهانی به بودجه این پروژه افزوده شده است.

کشت قطاری و افزایش حاصلات مزارع حاجی محمد صالح

مرسل هاشمی
کارمند ارتباطات پروژه CPMO

حاجی محمد صالح یکی از دهقانان قریه داغ‌عارق ولسوالی چهاردره ولایت کندز است. او و سایر دهقانان در این قریه از سال‌ها بدین‌سو در کشتزارهایشان گندم را به شیوه عنعنه‌ای و یک‌نواخت کشت می‌کردند، اما بعد از عملی کردن قطعه نمایشی، حاصلات‌شان افزایش یافت و این شیوه مورد توجه و پسند آن‌ها قرار گرفت.

میزان حاصلات شیوه عنعنه‌ای و سنتی از نگاه کمیت و کیفیت چندان رضایت‌بخش نبود تا این که پروژه سکتوری حوزه دریایی پنج‌آمو (P_ARBSP) برای دهقانان این قریه از طریق قطعه نمایشی با استفاده از شیوه‌های مدرن، آموزش‌های لازم را فراهم کرد. حالا حاجی محمد صالح از حاصلات مزرعه‌اش رضایت دارد. او اکنون محصول بیشتر و باکیفیت بالا به بازار عرضه می‌کند.

شیوه کشت قطعه نمایشی با کشت سنتی تفاوت زیادی دارد. به گونه‌ای مثال، برای قطعه نمایشی زمین به‌صورت اساسی به شیوه «Land Laser Leveling» توسط ماشین هموار شده و مزرعه برای کشت قطاری آماده می‌شود؛ اما در شیوه سنتی این کار به‌صورت اساسی صورت نمی‌گیرد. مزرعه‌ای که به شکل سنتی کشت شود، آبیاری بیشتر نیاز دارد و آب

خود بیشتر تطبیق می‌کنیم. زمانی که گندم را به شیوه عنعنه‌ای کشت می‌کردیم، بته‌های هرزه در بین مزرعه سر می‌کشید، اما با تطبیق شیوه قطار هم بته‌های هرزه از بین رفت، هم ساقه‌های نبات قوی شد و حالا حاصل خوب داده است.»

وی افزود: «سال گذشته از یک جریب زمین خود حدود ۵۹۵ کیلوگرام گندم به دست آوردم، اما امسال با تطبیق قطعه نمایشی گندم از همان یک جریب زمین، حدود یک هزار و ۲۰۰ کیلوگرام گندم حاصل به دست آورده‌ام.»

پروژه سکتوری حوزه دریایی پنج‌آمو (P_ ARBP) از سوی بانک انکشاف آسیایی (ADB) و اتحادیه اروپا (EU) تمویل و از سوی وزارت زراعت، آبیاری و مالداري تطبیق می‌شود.

کشت و زراعت به شیوه مدرن بیاموزم و حاصلات خوب از مزرعه خود به دست بیاورم. ما از سال‌ها بدین‌سو در مزرعه‌ای خود گندم را به شیوه‌های عنعنه‌ای کشت می‌کردیم؛ طریقه‌هایی که از اجداد و نیاکان برای ما به میراث مانده است، از آن استفاده می‌کردیم؛ اما امسال از سوی پروژه سکتوری حوزه دریایی پنج‌آمو، یک قطعه نمایشی گندم به شیوه قطاری برای ما ساخته شد که کشت گندم را به طریقه قطار برای ما عملاً آموزش داد. در قدم نخست تمام زمین را خوب هموار کردند. این کار سبب شد تا آب به تمام قسمت‌های مزرعه به گونه‌ای یک‌سان برسد و در یک محل تجمع نکند. در کل ما در بخش‌های خیشاوه کردن، تخم پاشیدن و آب دادن، مهارت‌های لازم را یاد گرفتیم که در سال‌های آینده در مزرعه‌های

زیادی ضایع می‌شود. از کود بوریا هم در این‌گونه کشتزارها استفاده بیشتر می‌شود. در کشت به شیوه عصری یا مدرن اما حدود چهار بار آبیاری می‌شود و از ضایع شدن آب جلوگیری صورت می‌گیرد.

باید گفت که در شیوه سنتی در یک جریب زمین، ۴۲ کیلوگرام تخم گندم استفاده می‌شود و از کود حیوانی کار نمی‌گیرند، اما در یک جریب زمین به روش قطعه نمایشی، ۲۱ کیلوگرام تخم گندم به شکل قطاری کشت می‌شود. حاجی محمد صالح می‌گوید: «خوشحالم که یک تن از دهاقینی هستم که برایم این فرصت مهیا شده است تا بتوانم از طریق آموزش قطعه نمایشی که از سوی پروژه سکتوری حوزه دریایی پنج‌آمو برگزار شده بود، آموزش لازم را در عرصه

هېواد کې د امو ونو دودولو په پار هڅې؛ ځينو ولايتونو کې يې پايلې مثبتې دي

آبډولواسع خان زاده
خبريال

ام د گرمسېرو او استوايي سيمو مېوه ده، چې نن سبا ور څخه په ټوله نړۍ کې د يوې ارزښتناکې مېوې په توگه گټه اخيستل کېږي.

په افغانستان کې هم ددې ارزښتناکې مېوې دودولو په پار له تېرو څو کالو را په دې خوا هلې ځلې پيل شوي، چې په يوشمېر ولايتونو له ډلې لغمان، هلمند، ننگرهار او کندهار کې يې پايلې مثبتې او په يادو ولايتونو کې د امو ونو ودې له پاره زمينه مساعده ده.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت د امو ونو دودولو په پار د لغمان په ولايت کې د دغې ميوې بڼونه جوړ کړي دي.

د کرنې وزارت دچارواکو په خبره د لغمان په مرکز او يوشمېر ولسواليو کې يې د ام ۳۰۰ ونې کېنولې دي.

د لغمان د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رييس انجنير محمد جميل خوشحال وايي، چې ددې ولايت په مرکز او قرغيو ولسوالۍ کې تر نورو سيمو ډېر د امو ونې شتون لري، چې ښه پايله يې ورکړې ده او بڼوال يې له حاصلاتو خوښ دي.

محمد جميل خوشحال وويل: «د لغمان په ولايت کې د امو ونو مخينه تر شلو کالو رسېږي، چې دمگړۍ په دې ولايت کې د امو نږدې ۳۰۰ ونې شتون لري، چې ډېری يې په مرکز او قرغيو ولسوالۍ کې دي.»

د لغمان د کرنې رييس وايي، دوی په پام کې لري، چې سړکال په دې ولايت کې د نرو گڼو مېوو ترڅنگ د امو عصري بڼونه هم جوړ کړي. دهغه په خبره د لغمان په ولايت کې د امو ۵۰ جريبه نويو بڼونو جوړولو په پار يې

سړکال د کرنې وزارت ته وړاندیز هم کړی دی. په همدې حال کې د لغمان هغه اوسېدونکي، چې د امو ونې يې کېنولي دي، د امو له حاصلاتو خوښ دي او د کرنې له وزارت نه غواړي، چې د امو عصري بڼونه جوړلو په پار دې دوی ته زمينه برابره کړي.

د لغمان ولايت د قرغيو ولسوالۍ يوتن اوسيدونکی شفيق احمد وايي: «زه د ډول ډول مېوو يوکوچنی بن لرم او په ياد بڼ کې درې د ام ونې هم شتون لري، چې يو ډول يې چونسټا پاكستاني او بل ډول لنگړا په نوم دي، چې دواړه ډولونو يې په لغمان ولايت کې ښه پايله ورکړې ده.»

شفيق احمد زياته کړه: «نږدې لس کاله کېږي، چې زما په بڼ کې د ام ونې په حاصل راغلې او په کلنې ډول ترې حاصل لاسته راوړم. ما د ام ونې د تجارت لپاره نه، بلکې د کورنۍ او ملگرو لپاره ايښې دي. خو زه د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت ته دا وړاندیز کوم، چې په لغمان ولايت کې ام ښه پايله ورکړي، نو په ياد ولايت کې دې په نوې او عصري بڼه د امو بڼونه جوړ شي.» د لغمان گاونډي ننگرهار کې هم د امو ونو دودولو په پار هڅې روانې دي او په دې ولايت کې هم د امو بڼونه جوړ شوي دي.

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رييس انجنير انعام الله صافی وايي، چې د ننگرهار د گوشتې، کوزکونږ، بټۍ کوټ، کامه، رودات، بهسود او سرخرود ولسواليو اقليم د امو ونو له پاره مناسب دی او په يادو سيمو کې د ام ونې ښه وده کوي.

دښاغلي صافی په خبره او سمهال د ننگرهار ولايت په ځينو ولسواليو له ډلې گوشتې، کوزکونږ او بهسود کې د امو يوشمېر بڼونه شتون

لري، چې خلک د زينت او سيوري په منظور کرلې او د کورنۍ له پاره يوه اندازه مېوه هم ترې لاسته راوړي.

انعام الله صافي وويل، «ننگرهار کې د کرنې رياست اړوند د طبيعي سرچينو امريت هر کال په قوریه کې د امونو زړې (تخم) کړي، چې د زينت په منظور يې نيالگي وېشل کېږي او دغه نيالگي د زوجي تکثر په واسطه ډېرېږي، چې پيوند نه دي او د پيوند له پاره بيا تکثيري موادو زخې ته اړتيا لري.»

د ښاغلي صافي په وينا، دمگړۍ په ننگرهار ولايت کې د تکثيري موادو له پاره کوم آدرس شتون نه لري، يوازې تخمونه يې له جوس پلورنکو څخه ترلاسه کېږي. د ننگرهار د کرنې رييس انعام الله صافي زياته کړه، چې د ننگرهار ولايت د مېوو کلکسيون PHDC په مرکز کې د توافقي څېړنو له پاره د امو د چونسټا او لنگړا په نوم ډولونه ترڅېړنې لاندې نيول شوې، چې د مثبتې پايلې وروسته به ورته د تکثيري موادو د چمتو کولو له پاره کورنۍ قوریه جوړه شي، چې دا کړنې به د امو ونو د ترويج لامل وگرځي.

د يادو ولايتونو سربېره هلمند او کندهار هم د امو ونو کېنولو له پاره مناسب اقليم لري، چې د امو ونې هم په کې کېنول شوې او ښه پايله يې ورکړې دي.

د هلمند د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رياست چارواکي وايي، چې په دې ولايت کې د امو ونو د ترويج په پار هلې ځلې کوي او د امو ننداريز بڼ جوړولو په موخه يې ۲۰۰ نيالگي تر روزنې لاندې نيولي دي.

د هلمند د کرنې رييس زلمي الکو وايي، چې هلمند د کرنې او بڼوالۍ لپاره مناسبه هوا،

پرېمانه اوبه او ښه خاوره لري، نو په همدې اساس د کرنې اداره په پام کې لري، چې د امو ونو د تکثير او ترويج په پار د امو ننداريز بڼ جوړ او په دې ولايت کې د امو ونې دود کړي.

د ښاغلي الکو په خبره د هلمند د کرنې رياست په دولتي قوریه کې دا مهال د امو ۲۰۰ نيالگي تر روزنې لاندې نيولي دي، چې ښه وده هم لري.

د يادو ونو د نيالگيو ننداريز بڼ کې به بزگرو ته عملي او نظري روزنې ورکول کيږي ترڅو نور بڼوال او ځمکوال ترې زده کړې وکړي او وهڅيږي چې راتلونکي کې د امو بڼونو ته پراختيا ورکړي. دا په افغانستان کې د امو ونو دودولو په پار د هڅو پيل دی، چې په يو شمېر ولايتونو کې يې ښه پايله ورکړې ده.

د امو ونې په مديترانه يي يا نمجن اقليم کې وده کوي.

د کرنې وزارت د معلوماتو پر اساس د افغانستان لږ تر لږه درې ولايتونه ننگرهار، لغمان او هلمند د دغې مېوې د ونو د ودې له پاره مناسب چاپېريال لري.

په افغانستان کې تراوسه په سودا گريزه بڼه د امو د ميوې حاصلات نشته دي او له گاونډيو هېوادونو په ځانگړې توگه پاکستان څخه واردېږي.

دا چې د امو دودول به افغانستان د دغې مېوې په برخې کې پر ځان بسيا کړي او که نه دا به په راتلونکو کلونو کې څرگنده شي.

بادرنګ چاريکار؛ طعم خوش و بازار پررونق

آبډولحسنت الله حبيبي
گزارش‌گر

ټوليد بادرنگ در پروان افزايش داشته و امسال بيش از دو هزار و ۶۰۰ متریک‌تن بادرنگ از اين ولايت برداشت شده است. اين محصول در سال جاری بازار پررونقی نیز دارد.

عبدالوهاب خيرزاد، رييس زراعت و مالدارۍ پروان، می‌گويد که در جريان سال جاری ۱۶۸ هکتار زمين تحت کشت بادرنگ بوده و از اين ميان ۲ هزار و ۶۸۸ متریک‌تن بادرنگ برداشت شده است. اين در حالی است که سال گذشته دو هزار و ۳۱۰ متریک‌تن بادرنگ از ۱۶۵ هکتار زمين برداشت شده بود.

رياست زراعت ولايت پروان می‌افزايد که

افزايش ساحه کشت، توزيع وسايل فنی به دهقانان، جلوگيری از امراض نباتی و از همه مهم‌تر مساعد بودن آب‌وهوای اين ولايت، حاصلات «بادرنګ چاريکار» را بيشتر زبانه زد ساخته است.

عبدالوکيل، یکی از دهقانان در چاريکار، مرکز ولايت پروان، می‌گويد: «بادرنګ منطقه ما خوب فروشات دارد. ما در کنار سرک آن را آماده می‌سازيم؛ مسافرين که به ولايات شمال و مرکز رفت‌وآمد می‌کنند، می‌خرند. یک عدد بادرنگ چاريکار را سه تا چهار افغانی به فروش می‌رسانيم و یک کيلوی آن از ۲۰ تا ۳۰ افغانی به فروش می‌رسد. علاقه‌مندی مردم به اين بادرنگ نسبت به بادرنگ فارمی بيشتر است.»

طبق آمار وزارت زراعت، آبياری و مالدارۍ، در یک سال اخير ۱۸۰ هزار و ۸۶۱ متریک‌تن بادرنگ در سطح کشور توليد شده است. اين رقم، شامل هردو نوع بادرنگ گل‌خانه‌ای (۵۴ هزار و ۱۳۸ کيلوگرام) و بادرنگ آزاد (۱۲۶ هزار و ۷۲۳ کيلوگرام) می‌شود. طی چند سال اخير توسط سکتور خصوصی و با حمايت وزارت زراعت، مالدارۍ و آبياری، سبزخانه‌های زيادی در سراسر کشور ساخته شده است که بخش بزرگ اين سبزخانه‌ها بادرنگ توليد می‌کنند. در ۲۹ ولايت کشور بادرنگ توليد می‌شود، اما فراه با ۹۲ هزار و ۶۱۳ متریک‌تن توليد، هلمند با ۴۶ هزار و ۴۰ متریک‌تن و هرات با ۱۱ هزار و ۶۵۷ متریک‌تن به ترتيب سه بزرگ‌ترين ولايت

توليدکننده بادرنگ در سطح کشور هستند.

بادرنګ پروان از شهرت خاصی برخوردار بوده، دارای طعم خوش و مشتريان بيشتری است. اين بادرنگ به نام «بادرنګ چاريکار» مشهور است و تقاضای بيشتری در مارکيت کابل و بازارهای محلی کاپيسا، پنجشير و پروان دارد. هم‌چنان توسط مسافران در مسير سرک کابل - شمال خريدارۍ می‌شود.

وزارت زراعت، آبياری و مالدارۍ به منظور ترويج، گسترش کشت بادرنگ و توليد سبزی‌جات، سبزخانه‌های کوچک و بزرگ را ايجاد، آفات نباتی را کنترل، ادويه نباتی را توزيع و روش‌های کشت را به دهقانان تشریح کرده است.

ارتش تک نفره؛ داستان شفیفه عطایی

شفیفه عطایی، رییس شرکت «زنان زعفران کار پشتون زرغون»، در قریه سری بالای ولسوالی اوبه در یک خانواده متوسط و مذهبی متولد می شود. در قریه ای که او زنده گی می کند، هیچ مکتب دخترانه فعال نیست و خانواده اش نیز نمی خواهند او به مکتب برود. خانواده مذهبی شفیفه، «مکتب خانه گی» را برای او پیشنهاد می کند. شفیفه به خواست اعضای خانواده اش، برای فراگیری درس های عمدتاً دینی، در کنار دیگر دختران قریه در مسجد ثبت نام می کند. آموزش در مسجد/مکتب خانه گی یک سیستم آموزشی رایج بوده که تا به حال نیز در قریه و قصبات طرفدار دارد.

دیری نمی گذرد که شفیفه طبق عرف و فرهنگ رایج جامعه، در خردسالی وادار به ازدواج می شود. بسیاری از دختران در جامعه، بنا بر شرایط فرهنگی و اجتماعی در کودکی تن به ازدواج داده اند و شفیفه یکی از آنهاست. او پس از ازدواج، به ولسوالی پشتون زرغون می رود و در آن جا به کارهای خانه مشغول می شود. آن قدر درگیر کارهای خانه می شود که رؤیاهای کودکی و آرمان های بلندش را کاملاً فراموش می کند. اما در سال ۱۹۹۸ مؤسسه داکار که در بخش زراعت و زعفران فعالیت داشت، برنامه هایش را به منظور تشویق دهقان ها در این ولسوالی آغاز می کند. این مؤسسه، نخست کار زعفران را در ولسوالی پشتون زرغون با مردان آغاز کرده و برای انسجام همکاری های دوجانبه میان دهقانان و مؤسسه، انجمنی از زعفران کاران را در آن جا تشکیل می دهد. سمت معاونت این انجمن به شوهر شفیفه می رسد. شفیفه که تا آن زمان اجازه کار در بیرون از خانه را نداشت، در خانه با شوهرش به یک توافق می رسد. این توافق سرآغاز موفقیت های بی شمار در این خانواده می شود. او در جریان صحبت هایش چندین بار تأکید کرد که شرایط برای کار خانم ها در بیرون از خانه، به ده ها دلیل پیدا و پنهان مساعد نبود. به گفته او، ولسوالی پشتون زرغون، یک جامعه کاملاً سخت گیر و سنتی داشت که حضور زنان در جامعه را بر نمی تابید. طبق توافق، شوهر شفیفه زعفران ها را به خانه می آورد و شفیفه آن ها را خشک و پروسس می کند. با گذشت

هر روز و تغییر وضعیت کلی جامعه و باز شدن نسبی فضای کار برای زنان، شفیفه دوباره انگیزه کار در بیرون از خانه را پیدا می کند و امید در وجودش جوانه می زند. او برای این که توانسته باشد آرام و با بستر سازی مناسب راهش را هموار کند، طرح سهیم سازی زنان قریه در پروسس و خشک کردن زعفران را پیش می کشد. این طرح، در هیچ لایه جامعه حساسیت ایجاد نمی کند. او آن عده از خانم های قریه را که نیاز به کار داشتند و می خواستند در کار زعفران سهم بگیرند و وارد این کار شوند، به خانه خود گرد آورده و به کار پروسس و خشک کردن زعفران مشغول می سازد.

زعفران گیاهی است که درصدی بیشتر کار آن را زنان در مزرعه به پیش می برند. پس از مدتی، وقتی شوهر شفیفه از ایده و برنامه های خوب او آگاهی می یابد، تصمیم می گیرد فضای بیشتر کار برای او فراهم و او را حمایت کند. شفیفه با حمایت شوهرش کم کم به جامعه راه می یابد. او در جامعه خودش یگانه زنی بوده که توانسته در بیرون از خانه فعالیت داشته است. او به سان ارتش تک نفره، به نبرد با سنت های حاکم دست و پاگیر در جامعه می رود. به همین دلیل، تنها بانویی است که با انتخاب مردم به مدت سه سال در بخش های مختلف شوراهای قریه کار می کند. سه سال بعد، وقتی مؤسسه داکار متوجه می شود که فرصت برای زنان بیشتر در بخش زعفران مساعد است و ۸۰ درصد کار در مزرعه زعفران را خانم ها انجام می دهند، به مردم محل پیشنهاد می کند که با همکاری دوجانبه یک انجمن مستقل برای خانم ها بسازند تا زنان بتوانند هم نتیجه زحمات خود را بگیرند و هم دستگیر خانواده های شان شوند. این پیشنهاد، با واکنش های متفاوتی روبه رو می شود. یکی موافقت می کند، دیگری مخالفت و سومی هم برای مدتی طولانی مردد می ماند. اما بسیاری بدین باور بودند که زنان نمی توانند به مزرعه بروند، کار کنند و در جامعه فعالیت داشته باشند. شفیفه چون از حمایت شوهرش مطمئن بود، از میان ۲۴۵ قریه ولسوالی پشتون زرغون، اولین و یگانه خانمی بود که با ریسک پذیری و جسارت این پیشنهاد را قبول کرد. وی با جرأت تمام حاضر می شود تا در بیرون از خانه با مردان کار و این انجمن را مدیریت کند.

خانم عطایی در سال ۱۳۸۶ با کمک همان مؤسسه یک انجمن را به نام «انجمن زنان زعفران کار» تأسیس می کند. او در آغاز با مشکلات و موانع بسیار روبه رو می شود؛ اما با تلاش های زیاد می تواند ده خانم را برای همکاری و کار در انجمن قانع بسازد.

انجمن زنان زعفران کار همان سال در ریاست عدلیه ولایت هرات ثبت و راجستر می شود. اعضای انجمن با راجستر شدن آن، به کاشت زعفران به صورت قاعده مند شروع می کنند و برای آن عده از خانم هایی که از خود زمین داشتند، پیاز زعفران توزیع می کنند تا زعفران بکارند. کار این انجمن نوپا این گونه آغاز می شود؛ آهسته و پیوسته، اما با تلاش و پشت کار فراوان. بعد از سه سال، اعضای انجمن آن ها از ۱۰ نفر به ۴۵۰ نفر می رسد. بعد با تلاش و مقابله با مشکلات زیاد و جنگیدن در مقابل حرف های مردم، سرانجام موفق می شوند که چند ولسوالی را تحت پوشش بگیرند و برای خانم ها زمینه آموزش و ورکشاپ های رهنمودی را فراهم کنند. شفیفه عطایی برای آموزش دادن طریقه درست کاشت، پروسس، خشک کردن و بسته بندی زعفران، هر ماه یک جلسه آموزشی دایر می کند. او اما در این راه مشکلات زیادی را متحمل می شود. گاهی در قریه تهدید می شود و از همه مهم تر اعضای خانواده پدری اش به شدت با کارهای او مخالف اند و برای او مدام گوش زد می کنند که کارش را ترک کند. آخرین پیام خانواده پدری اش او را در یک دوراهی جدی قرار می دهد: اگر کار می کنی، دیگر نباید با ما رفت و آمد داشته باشی. اما او چون حمایت شوهرش را با خود دارد، همچنان به کارش ادامه می دهد. او آن قدر خود را در کار و برنامه هایش موفق ثابت می کند که بعدها مردان قریه از او تقاضا می کنند تا خانم های آن ها را هم در کنار خود به کار بگیرد.

وقتی «اتحادیه ملی زعفران کاران» تأسیس می شود، شفیفه عطایی با آرای اکثریت دهقانان و اعضای اتحادیه و شرکت ها، به حیث مسوول کمیته بازاریابی انتخاب می شود. او به عنوان مسوول این کمیته در سمینارها و نمایشگاه های زیادی در داخل و خارج از کشور اشتراک می کند و برای توسعه کارش تصمیم می گیرد تا یک شرکت تأسیس کند. در یک رقابت که توسط مؤسسه STO میان پنج انجمن زنان زعفران کار از ولسوالی های مختلف برگزار شده بود، اشتراک می کند و برنده رقابت می شود. به این ترتیب «شرکت زنان

زعفران کار پشتون زرغون» را با همکاری این مؤسسه در سال ۱۳۹۶ تأسیس می کند. در سال های اول کارش به خاطر معرفی کردن زعفران کشور به تاجران بین المللی، با بودجه شخصی در یک نمایشگاه در ترکیه اشتراک می کند و زعفران اصیل پشتون زرغون را به تاجران جهان به معرفی می گیرد. اکنون شفیفه یکی از تاجران معتبر بین المللی است که به امریکا، هند، مصر، امارات متحده عربی، کانادا و فرانسه زعفران صادر می کند. او با چندین تاجر قراردادهای طولانی مدت دارد و مصمم است تا صادراتش را بیشتر توسعه دهد.

شفیفه عطایی در پایان صحبت هایش گفت: «صاحب پنج فرزند هستم که همه شان مشغول تحصیل هستند. من با حمایت پدرشان توانستم بهترین زنده گی ممکن را برای شان فراهم کنم. هرگز در گذشته فکر نمی کردم روزی به عنوان یک تاجر معتبر بین المللی در صنعت پرسود زعفران شناخته شوم و به این جا برسم؛ اما با تمام چالش ها و موانعی که سر راهم بود، هرگز تسلیم نشدم و از اراده ام برنگشتم. وقتی احساس کردم که شوهرم با تمام توان حمایت می کند، صادقانه تلاش کردم تا این حمایت ها جبران شود و این را پاس بدارم. فعلاً احساس آرامش عمیقی دارم، چون توانسته ام تغییرات جدی در دستخوان ده ها فامیل بیاورم. در این راه پر خم و پیچی که پیمودم، توانستم سالانه به ۱۰۰۰ خانم نیازمند کمک کنم و آن ها را به شکل مقطعی و دایمی صاحب شغل سازم.»

خانم عطایی سخنانش را با یک پیام پایان می دهد: «به دختران جامعه ما بگویند که تسلیم نشوند، موفقیت حتمی است. مسیر پیروزی هیچ گاهی هموار نبوده و نیست. وقتی در پانزده ساله گی عروس شدم و اجازه برآمدن از خانه را نداشتم، هرگز فکر نمی کردم روزی به عنوان یک تاجر موفق افغان در مجامع بین المللی شرکت کنم و در کشورهای جهان اول صادرات داشته باشم؛ اما حالا به همه ی این ها رسیده ام. شما نیز می توانید.»

روزهای شیرین؛ فصل برداشت خربوزه

که نعیم رضایی
گزارش‌گر

دهقانان و فروشنده‌گان خربوزه از حاصلات و بازار فروش این محصول در سال جاری رضایت دارند. آنان می‌گویند که امسال خربوزه را آفت نزنده و به همین دلیل با کیفیت عالی به بازار عرضه می‌شود و مشتریان زیاد و قیمت بالایی دارد.

براساس آمارها، بیش از ۸۰ درصد مردم افغانستان مصروف زراعت و مالداري هستند. در دو دهه اخیر، وزارت زراعت برای حمایت دهقانان و رشد زراعت در سراسر افغانستان، برنامه‌های مؤثری را طرح و تطبیق کرده است. این وزارت وراثتی‌های مختلف محصولات زراعتی را ترویج کرده که باعث افزایش حاصلات شده است.

در فصل تابستان، دهقانان و باغداران کشور میوه‌های مختلف را برداشت و به بازار عرضه می‌کنند. بازار پر می‌شود از میوه‌های باکیفیت و ارگانیک وطن. در این میان خربوزه یکی از میوه‌های شیرین و مقوی فصل تابستان است.

محمدنذیر، یک تن از دهقانانی است که خربوزه می‌کارد. او می‌گوید: «امسال من چهار جریب را خربوزه کشت کرده‌ام. کیفیت خربوزه امسال عالی است و خرابی و کرم‌خوردگی ندارد.»

محمدامان، یک تن دیگر از دهقانان،

می‌گوید که او در حدود ۱۳ جریب زمین را خربوزه کشت کرده است. او که از قیمت‌ها در سال جاری راضی است، می‌گوید سال قبل نیز فروشات خوب بود و به همین دلیل امسال خربوزه بیشتر کشت کردم تا حاصل زیادتر بگیرم.

محمدامان در مورد فروش خربوزه و تربوز می‌گوید: «ما خربوزه و تربوز را مورتروار می‌فروشیم. هر مورتروار ما را ۱۸ الی ۲۰ هزار افغانی به فروش می‌رسانیم. ارزش آن بد نیست، معمولی است.»

حاجی عبدالرحیم، یکی از دکان‌داران که تربوز هم می‌فروشد، می‌گوید که امسال کیفیت تربوز و خربوزه عالی است و کمتر آفت دیده است. به گفته‌ی او، دهقانان امسال از فروشات‌شان رضایت دارند. او می‌افزاید که

هفت یا هشت سال پیش وقتی دهقانان تربوز و خربوزه را به بازار می‌آوردند، حتا کرایه مورتروان هم نمی‌شد، اما امسال دهقانان رضایت دارند. متخصصان صحت می‌گویند که خربوزه یک میوه آبدار و دارای کالری پایین است. این میوه به دلیل داشتن فیبر بالا، باعث کاهش وزن و لاغری می‌شود. همچنان به دلیل داشتن ویتامین A، برای بهبود بینایی چشم مفید است. از همه مهم‌تر این که خربوزه با داشتن ویتامین C، سیستم ایمنی بدن را تقویت می‌کند، در افزایش شیر مادر و زیبایی جنین مؤثر است و با سرطان مقابله می‌کند. به باور محققان، خربوزه پوتاشیم نیز دارد. این میوه به دلیل آبدار بودن، ادرارآور است که با مصرف آن می‌توان کلیه‌ها را شست‌وشو داد و سموم بدن را دفع کرد. خربوزه دارای ویتامین B نیز است؛

تمثیل همدلی در جشنواره توت پنجشیر

که ش، نوری
گزارش‌گر

توت ایجاد شود. او گفت که نیاز است در قسمت توسعه کاروبار توت، سرمایه‌داران و تاجران همکاری کنند.

داکتر عبدالرشید، رییس شورای مردمی آستانه، در این محفل گفت که تدویر هم‌چو برنامه‌های مناسبی فرهنگی، ارزش اجتماعی و اقتصادی دارد. او افزود که نبات توت از غذاهای اصیل پنجشیر است که در گذشته از آن دو وقت به جای غذا استفاده می‌شد.

در بخش فرهنگی این جشنواره، نمایشگاه‌های کتاب، عکس، نقاشی، مینیاتوری، محصولات زراعتی و صنایع دستی توسط معاون امور اجتماعی و اقتصادی ولایت پنجشیر و جمعی از فرهنگیان با قطع نوار گشایش یافت. در این بخش شاعران شعر خواندند و تیم‌های ملی قرصک و تفنگ‌بازی، نمایش اجرا کردند. نسبت به همه قرصک پنجشیر و تفنگ‌بازی مردم را دور خود جمع کرده و هوای مجلس را تغییر داده بود.

این برای نهمین بار است که فرهنگیان پنجشیر و مسوولان حکومتی این ولایت جشنواره توت را برگزار می‌کنند و در سال‌های آینده ادامه خواهد داشت.

زراعتی و صنایع دستی، می‌تواند در رشد انکشاف اقتصاد روستایی بالارزش باشد. محمدرروف یعقوبی، رییس زراعت پنجشیر، با اشاره به این که ولایت پنجشیر آب‌وهوای خوبی برای رشد درخت توت دارد، گفت که در این ولایت انواع مختلف توت پرورش داده می‌شود. آقای یعقوبی افزود: «این بار جشنواره توت را متفاوت برگزار کردیم؛ چون وضعیت کرونایی است. توت از نباتات بومی و قدیمی سرزمین ماست، جزء فرهنگ و غذاهای بومی ماست. همین جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها باعث می‌شود که محصولات را به معرفی بگیریم و در بهبود تولید و انکشاف آن کار کنیم. در پنجشیر انواع مختلفی از توت وجود دارد. سالانه عاید خوبی نیز از فروش توت به دست می‌آوریم، منتها توجه مردم به جمع‌آوری توت کم شده است. علاقه‌مندی مردم نسبت به گذشته برای جمع‌آوری و کاروبار توت کم است.»

آقای یعقوبی همچنان گفت که توت به شکل‌های متفاوت در پنجشیر استفاده و از آن تلخان و پیرقند ساخته می‌شود. همچنان به‌صورت تازه و خشک مورد استفاده قرار می‌گیرد. او افزود که ریاست زراعت پنجشیر می‌خواهد کلکسیون‌ی از درختان توت بسازد تا مردم از آن پیوند بگیرند و زنجیره ارزشی

بود. قروت، عسل، توت، چهارمغز، پنیر، قتح، مسکه، دوغ، ماست، سیب، زردآلو و گیلاس از محصولاتی بود به نمایش گذاشته شد.

شاعران و فرهنگیان حاضر در مورد محصولات وطنی و تاریخچه جشنواره توت صحبت کرده و شعرهای خویش را به دکلمه گرفتند. همچنان تیم قرصک و تیم کمان‌بازی یا شلک (تفنگ‌بازی) هنرهای خویش را نمایش دادند.

راحله عطایی، معاون اجتماعی ولایت، محمدرروف یعقوبی، رییس زراعت، آبیاری و مالداري و ودود علی‌مردان، رییس اطلاعات و فرهنگ پنجشیر در مورد تاریخ جشنواره توت و اهمیت محصولات و نمایشگاه‌های داخلی صحبت کردند. در افتتاح این جشنواره راحله عطایی، معاون امور اجتماعی و اقتصادی ولایت پنجشیر، گفت: «هر کشور و جامعه تاریخ، تمدن و فرهنگ خود را دارد و پنجشیر نیز دارای تاریخ، تمدن و فرهنگ اصیل خود است. مطالعه، کتاب‌خوانی، شعر، شاهنامه، مقام‌خوانی و مثنوی‌خوانی از فرهنگ‌های اصیل پنجشیر است. برگزاری هم‌چو برنامه‌های فرهنگی و گشایش نمایشگاه‌های فراورده‌های

پنجشیربان مانند دیگر مردم افغانستان دارای فرهنگ کهن و محصولات باارزش هستند. یکی از این فرهنگ‌ها، راه‌اندازی جشنواره توت است که قدمت طولانی دارد. باشنده‌های پنجشیر برای نهمین بار به‌صورت رسمی از این رسم‌شان تجلیل کردند. این جشنواره نسبت به سال‌های گذشته متفاوت بود. هم‌زمان با آن، نمایشگاه محصولات زراعتی و فرهنگی نیز راه‌اندازی شد که مردان و زنان در آن اشتراک داشتند. تصاویر و نقاشی‌های زیبایی از مناطق مختلف این ولایت به نمایش درآمد. محفل این جشنواره در منطقه جنگل آستانه از قریه‌های زیبای مرکز ولایت پنجشیر در کنار دریای خروشان و روی سبزه‌های خوش‌رنگ طبیعت راه‌اندازی شده بود. نمایش محصولات زراعتی و مالداري بومی پنجشیر، عکس‌ها، کتاب‌ها و نقاشی‌های زیبا به زیبایی آن افزوده بود. باشنده‌گان پنجشیر در کنار فرهنگیان، شاعران، نویسندگان و فعالان مدنی پروان، کابل و کاپیسا در این محفل حضور داشته و سهم خویش را در تجلیل از آن ادا کردند. حضور بانوان نیز در این جشنواره چشم‌گیر

آتش جنگ بر مزارع

محمد مهداد احمدی

متضرر ساخته است. عبدالهادی قرق، رییس زراعت، آبیاری و مالداري کندز، می گوید که جنگ باعث بدبختی های زیادی شده است. او گفت: «وقتی که جنگ بوده، دهقان مزرعه خود را آب داده نتوانسته اند. بسیاری از کشتزارها و باغ ها در همین دور و اطراف شهر کندز به دلیل جنگ خشک شده است.» محمددین مومند، رییس زراعت، آبیاری و مالداري پکتیا، نیز معتقد است که جنگ جز «تباهی» چیز دیگری در قبال ندارد. به گفته او، در نتیجه گسترش خشونت و جنگ در کشور، تطبیق شماری از پروژه های زراعتی متوقف شده و بر تعداد افراد بیکار افزوده شده است. آقای مومند گفت: «در ساحاتی که پروژه زراعتی اجرا می شد و مردم صاحب کار می شدند، کار متوقف شده است. اگر یک پروژه با هزینه دو میلیون اجرا می شد، حالا هیچ شرکتی حاضر نیست به چهار میلیون اجرا کند. همین پیامدهای جنگ است.» رییس زراعت پکتیا تاکید دارد که میزان سرمایه گذاری ها در بخش زراعت نیز کاهش یافته و رفت و آمد و نقل و انتقالات محصولات نیز برای دهقانان دشوار شده است.

نمی توانند تا محصولاتشان را بردارند و یا به کشتزارهایشان رسیده گی کنند. این دهقانان می ترسند که رفتن بالای زمین های زراعتی و کار بالای کشتزارها، به قیمت جان شان تمام شود. برخی از مسوولان ریاست های زراعت در ولایات مختلف می گویند که ناامنی و گسترش دامنه ی جنگ باعث شده تا روند انتقالات محصولات زراعتی از یک ولایت به دیگر ولایات مختل و حتا متوقف شود. طالبان در برخی از مسیرها ماین گذاری کرده و رفت و آمد و انتقال در این مسیرها متوقف شده است. محمدعالم عالمی، رییس زراعت، آبیاری و مالداري جوزجان، می گوید که تداوم جنگ و خشونت تمام بخش های زنده گی مردم را تحت تاثیر قرار داده و دهقانان نمی توانند به موقع به کشتزارهایشان رسیده گی کنند. آقای عالمی گفت: «جنگ بالای تمام جنبه های زنده گی مردم تاثیر گذاشته است. دهقانان به موقع به کار و زنده گی خود رسیده گی نمی توانند، به خاطر انتقالات محصولاتشان به دلیل موانعی که در مسیر راه ها ایجاد شده، دچار مشکل شده اند.» محمدعالم عالمی تاکید کرد که هیچ بخشی از زنده گی مردم نیست که متاثر از پیامدهای منفی جنگ نباشد. او افزود که خشک سالی و گسترش جنگ، دو بحران عمده است که مردم را شدیداً

دشواری ها، انتظار داشت تا چند سیر گندم از مزرعه اش بردارد و برای خانواده اش لقمه نانی آماده سازد؛ اما جنگ و خشونت طالبان باعث شد تا او به آرزویش نرسد. طالبان این مزرعه را که هنوز حاصلش برداشته نشده بود، به آتش کشیدند و زحمات یک دهقان را به خاکستر تبدیل کردند. همین طور در ماه جوزای گذشته در نتیجه ی تبادل آتش و جنگ، نزدیک به دوصد هکتار جنگل در ولسوالی نورگرام ولایت نورستان به خاکستر تبدیل شد. هم چنین چند روز پیش، ریاست زراعت، آبیاری و مالداري ولایت هلمند نیز اعلام کرد که جنگلات طبیعی منطقه «بولان» در نتیجه جنگ آتش گرفت، اما کارمندان این ریاست و تیم اطفائی به دلیل تداوم جنگ، به محل رفته نتوانستند. تداوم جنگ و خشونت ها نه تنها خاکستری بر کشتزارها از خود به جای می گذارد، بلکه مانع برداشت محصولات زراعتی و انتقال این محصولات از یک ولایت به دیگر ولایت نیز شده است. در حال حاضر، فصل برداشت محصولات زراعتی است، اما هم زمان خشونت های مسلحانه در مناطق مختلف کشور گسترش بی سابقه یافته و خیلی از دهقانان دل و جرأت

سال جاری، سال بحرانی و ناگواری برای زراعت به شمار می رود. از یک سو خشک سالی و کمبود آب دهقانان را رنج می دهد و از سوی دیگر گسترش خشونت های مسلحانه باعث شده تا دهقانان نتوانند به کشتزارهای خود به موقع و درست رسیده گی کنند. مشکل خشک سالی یک بحران طبیعی است، اما متضرر شدن کشتزارها به دلیل خشونت های مسلحانه، چیزی است که بیشتر از خشک سالی مردم را رنج می دهد. احتمال این که بحران ناامنی، مردم بیشتر را در قهر گرسنه گی ببرد، متصور است. گروه طالبان، نان و شکم مردم را هدف قرار داده و می خواهد لقمه نانی که دهقانان با دشواری های زیاد و با وجود کمبود آب و خشک سالی به دست می آورند را از آنان بگیرد. این گروه با تداوم خشونت هایش کار و فعالیت دهقانان را دشوار ساخته و در مناطقی که جنگ و خشونت جریان دارد، کمتر دهقانی دل و جرأت دارد تا به کشتزارهایش رسیده گی کنند. چندی قبل، افراد طالبان مزرعه گندم یک دهقان را در ساحه ابراهم خیل، از مناطق مربوط به مرکز ولایت پکتیا، به آتش کشیدند. این دهقان با متقبل شدن زحمات زیاد و

آغاز فصل برداشت شفتالو و نکاتی در مورد این میوه

محمد تمیم صدیقی
گزارش گر

زیبایی را پدید می آورد. میوه شفتالو با پوست مصرف می شود. **طریقه کاشت درخت شفتالو** شفتالو از طریق بذر و پیوند تکثیر می شود. بذر شفتالو برای رشد نیاز به یک دوره سرمادهی دارد، به همین دلیل بذر آن در فصل پاییز در زمین کاشته می شود تا دوره سرمادهی خود را طی کند و در فصل بهار جوانه بزند. هم چنین می شود بهار سال بذر آن را در گلدان کاشت. برای این کار، ابتدا ۶۰ تا ۹۰ روز بذر این درخت را در دمای مناسب فریزر نگهداری کنید و سپس آن را در عمق مناسبی از خاک گلدان بکارید و روی آن را با لایه نازکی از خاک بپوشانید. پس از گذشت مدتی، بذر جوانه می زند و گیاه شروع به رشد می کند. زمانی که به حد معینی از رشد رسید، آن را به زمین اصلی منتقل کنید.

بستر مناسب برای کشت و تولید شفتالو به شمار می روند. بیشترین شفتالوی کابل در ولسوالی های گل دره، شکر دره و پغمان تولید می شود. شفتالو در کابل ۱۰ ورایتی دارد که برخی زودرس اند و برخی دیررس. این محصول، دارای کیفیت و مارکیت خوبی است. **نکاتی در مورد شفتالو** شفتالو نوعی میوه ای گوشتی است که در درون آن هسته بزرگی قرار دارد. این میوه، دارای پوست نسبتاً ضخیم و سرخ رنگ، گاه زرد رنگ و گاه با لکه های سفید است. شکل این میوه گرد و کروی است و طعم شیرین دارد. برگ های درخت شفتالو سبز تیره بوده و گل های کوچکی دارد که در فصل بهار شکوفه می دهد و منظره

هزار و ۶۷۰ متریک تن حاصل، عمده ترین تولید کننده شفتالو در کشور است. بغلان با برداشت پنج هزار و ۷۰۰ متریک تن جایگاه دوم، قندهار با برداشت چهار هزار و ۵۱۰ متریک تن جایگاه سوم، بدخشان با برداشت چهار هزار و ۳۶۵ متریک تن جایگاه چهارم و هلمند با برداشت چهار هزار و ۲۳۶ متریک تن جایگاه پنجم عمده ترین تولید کننده گان شفتالو را از آن خود کرده اند. آب و هوای مناسب، بارنده گی های به موقع و حمایت وزارت زراعت از زمین داران، از دلایل عمده پیش تازی این ولایت ها در تولید بیشتر مقدار شفتالو در کشور است. میدان وردک، پروان، ارزگان، بلخ، هرات، فاریاب، زابل، بادغیس، غور، کندز و تخار از جمله ولایت هایی اند که

فصل برداشت شفتالو که یکی از میوه های عمده کشور به حساب می آید، آغاز شده است. شفتالوی افغانستان، خوش مزه و ارگانیک است. هر چند آمار دقیق از میزان جمع آوری این محصول در سال جاری تا حال روشن نیست، اما سال پار براساس آمار ریاست احصائیه و معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، ۷۰ هزار متریک تن در سراسر کشور تولید و برداشت شد. براساس این آمار، ساحه تحت کشت شفتالو نزدیک به هفت هزار هکتار زمین در سطح کشور می رسد. شفتالو در تمام کشور حاصل و رشد مناسب دارد. در رده بندی ریاست احصائیه و معلومات وزارت زراعت، کابل با برداشت هفت

Public.relation@mail.gov.af
www.mail.gov.af

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري / د کرنې، او بولگولو او مالداري وزارت

@MAIL_AF

۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰ ۰۷۴۸۰۰۹۱۳۷

جمال مینه، کارته سخی، کابل، افغانستان

نشانی برقی:

وبسایت:

فیس بوک:

تویتر:

شماره های تماس:

آدرس:

صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالداري

(0766400600 - akbar_rostami@yahoo.com)

مدیر مسوول: جمعه گل اشرفی ۰۷۸۱۲۰۲۸۹۶ - Ashrafi.jumagul@gmail.com

دبیر: ظفر شاه رویی

ویراستار: محمد علی نظری

گزارشگران: گیتی محسنی، شفیق الله نوری، شجاع الحق نوری

نعیم رضایی، حشمت الله حبیبی، مینا افسری

عبدالواسع خان زاده، محمد تمیم صدیقی و نور الله پتمن

برگ آرا: بشیر رسا

کنگو و الزام رعایت نکاتی برای پیش‌گیری از ابتلا به آن

کج شجاع الحق نوری
گزارش‌گر

این بیماری به انسان می‌شود. آلوده شدن یک انسان، به دلیل ارتباط با افراد دیگر در جامعه، سبب افزایش آلوده‌گی بین افراد آن جامعه می‌شود. پرنده‌گان نیز می‌توانند سبب انتقال این بیماری شوند.

علامت

شروع این بیماری با سردردی شدید همراه است و با تب، لرزه، درد عضلات، گیجی، درد گردن، درد چشم، استفراغ، اسهال، درد شکم و بی‌اشتهایی ادامه می‌یابد و سرانجام به خون‌ریزی می‌رسد.

مرحله خون‌ریزی به‌سرعت اتفاق می‌افتد و معمولاً در روز سوم تا پنجم بیماری شروع می‌شود، به‌طور متوسط ۴۴ روز را در بر می‌گیرد و در این مدت انسان را به کام مرگ می‌کشاند.

راه‌های جلوگیری از ابتلا

۱- در هنگام ذبح حیوانات مانند گاو، گوسفند و بز، همیشه از دستکش و چپن محافظتی که آستین و دامن دراز داشته باشد، استفاده شود.

۲- در هنگام ذبح و پوست کردن حیوانات، از گرفتن کارد قصابی در دهن خودداری شود.

۳- برای از بین بردن کنه‌ها، حیوانات

چند روز معدود به عید مبارک قربان مانده است. اکثر مسلمان‌ها در روزهای مبارک این عید، حیوانات را قربانی می‌کنند. مردم افغانستان نیز براساس باورهای دینی‌شان حیوانات را ذبح می‌کنند تا فرض الهی را به جا آورند.

برخی از حیوانات به بیماری تب کنگو مبتلا هستند و به همین دلیل نیاز است مردم در جریان ذبح قربانی، متوجه نکات ضروری باشند.

معرفی تب کنگو

کنگو یک مرض کشنده ویروسی است که از حیوان به انسان انتقال می‌کند. این بیماری مشترک بین انسان و حیوان، در پی گزیدن حیوان توسط کنه، به حیوان سرایت می‌کند و هنگامی که انسان به آن حیوان دست می‌زند، به انسان منتقل می‌شود. حیواناتی چون گاو، گوسفند و بز انتقال‌دهنده عمده ویروس تب کنگو هستند و در صورت ابتلا به این مرض، مرگ‌ومیر آن‌ها زیاد است.

انتقال

کنه منبع اصلی این بیماری است. وقتی کنه حیوانی را می‌گززد، این بیماری به آن حیوان منتقل می‌شود و تماس گرفتن با پوست یا خون حیوان مبتلا، باعث انتقال

با آب و صابون بشوید.
۸- هیچگاه کنه حیوانات را با دست برهنه دور نکنید.
۹- دستهای‌تان را همیشه بعد از تماس با حیوانات و پاک‌کاری طویله یا محل نگهداری حیوانات، با آب و صابون بشوید.
قابل یادآوری است که در صورت مراجعه به‌موقع مریض به داکتر، تب کنگو قابل تداوی است.
نیاز است مردم در روزهای عید قربان، موارد فوق را در نظر گیرند تا از ابتلای خود و جامعه به این بیماری جلوگیری کنند.

و طویله‌های آن‌ها با مشورت داکتران صحت حیوانی دواپاشی گردد.

۴- کارمندان صحنی، اقارب مریض و همه افرادی که با مریض سروکار دارند، باید از وسایل محافظتی مانند کلاه، ماسک، پیش‌بند پلاستیکی، دستکش و کفش یا موزه استفاده کنند.

۵- در صورت داشتن زخم در دستان، از ذبح حیوانات و توت‌کردن گوشت خودداری شود.

۶- از خوردن جگر نیم‌خام و گوشت نیم‌خام خودداری گردد.

۷- اگر از اشخاص مصاب به تب کنگو مراقبت می‌کنید، بعد از مراقبت دست‌های‌تان را

د لوی اختر په درشل کې د څارویو د پېر او پلور تود بازار

کج نورالله بتمن
خبريال

د نورالرحمان مبارز په نوم یو بل پېرودونکی، چې د غوره څارویو په لټه کې دی وایي، کوشش کوي ترڅو په مناسبه بیه د خپلې خوښې څاروی راونیسي. نموړی وایي که څه هم تر اختره د گوتې په شمېر شپې او ورځې پاتې دي، خو بیا هم له هېودوالو او سوداګرو غواړي، چې د خپلې وسې په اندازه څاروي راونیسي او د مناسبې گټې په کولو سره خپل مالونه وپلوري، چې دا کار کولای شي هم پلورنکي او هم پېرودونکي د قربانی کولو ته هڅوي.

دغه راز د څارویو سوداګر هم وایي، چې هره ورځ د شته څارویو له ډلې یو شمېر یې خرڅېږي.

زیږع الله چې له تېرو شلو کالو راهیسې د څارویو په پېر-پلور بوخت دی وایي، چې د بېلابېلو ولایتونو او ولسوالیو څخه د قلعچې عمومي منډوی ته گڼ څاروي راوړل کېږي، چې په اخترونو کې یې بازار ښه تود وي هغه د یوې مناسبې غوا بیه وزن ته په کتو او په ځانگړي توگه له ۵۰ زرو څخه تر څه باندې ۱۰۰ زره شاوخوا پورې یادوي، چې د پلورل کېدو په وخت کې د مناسبې گټې په پام کې نیولو سره تر خپلې وسې گوزاره ورسره کوي.

په هېواد کې د کرنې ترڅنگ مالدارۍ هم اقتصادي ارزښت لري او یو شمېر کورنۍ په تېره کلیوالو کورنیو د خپلو کورنیو یوه اندازه لومړني اقتصادي اړتیاوې د کورنیو حیواناتو په ځانگړي ډول له غواوو، وزو او مېرو څخه پوره کوي.

د کرنې وزارت د چارواکو په خبره په هېواد کې د مالدارۍ د محصولاتو د راکړې ورکړې کلنۍ ارزښت نږدې لس میلیارده ډالرو ته رسېږي، د دوی په خبره د هېواد ۴۰ سلنه وګړي د مالدارۍ او د مالدارۍ د محصولاتو په برخه کې په دندو بوخت دي او خپل لگښتونه له همدې لارې پوره کوي.

خلک او قصبان د څارویو پېر او پلور له پاره هلته ځي، او اړین څاروي په بېلابېلو وختونو کې د دې نخسانو څخه پېرې په ځانگړې توگه د لوی اختر په شپو او ورځو کې.

د کابل یو شمېر اوسیدونکي، چې د غواگانو، پسونو او نورو مالونو پېرلو په پارنخاس یا د مالدارۍ بازار ته راغلي دي، هیله څرگندوي، چې د اختر د ورځو په راتلو سره د څارویو نرخونه لوړ نشي.

گل بشر، د کابل د گل بوټي سیمې اوسېدونکی دی، هغه د قربانی مال اخیستلو په پار د قلعچې نخاس یا هم منډوی ته راغلی وو، هغه وویل: «د څارویو منډوي ته ددې له پاره راغلی یم، چې د خپل مالي توان سره سم څاروي راوینسم او د لوی اختر په ورځ کې یې قرباني کړم.»

د هغه په وینا، د تېر کال په پرتله د څارویو بیې ښې دي. گل بشر وویل، چې باید سوداګر هم د خلکو اقتصادي وضعیت ته په کتو د څارویو نرخونه لوړ نه کړي.

کېدو سره سم د خلکو له خوا د اختر له پاره ډول ډول څاروي د قربانی له پاره رانیول کېږي، چې د خدای (ج) دې امر د پلازمېنې کابل د مالدارۍ د پېر او پلور په ځانگړو بازارونه هم اغېزه کړې ده.

کمپنۍ، د سرسبزی څلورلاره، حضورې چمن، ارزان قیمت، قلعچه او یوشمېر نورې هغه سیمې دي، چیرې چې د کابل اوسیدونکي د قرباني له پاره څاروي ترې رانیسي.

پدې بازارونو کې د څارویو نرخونه بېلابېل دي (خوسکي، غواوې، پسونو او وزې) چې د تېر کال په پرتله یې نرخونه او بیې بدلې رابدلې دي. نخاس یا د مال منډوی، یو له هغو بازارونو څخه ده، چیرې چې یوازې څاروي لکه غواوې، اوبښان، وزې، پسونو او نور څاروي اخیستل او پلورل کېږي.

د څارویو د پلورل کېدو ځای (نخاس) د هېواد په بېلابېلو سیمو کې شتون لري، چیرې چې

لوی اختر مسلمانانو له پاره د کال دویمه لویه خوشحالي ده، چې هر کال د حج فریضې د ادا کولو او د څارویو په قربانیو کولو سره په نړۍ کې د مسلمانانو له خوا په تود هرکلي سره لمانځل کېږي.

د لوی اختر ورځ د مسلمانانو له پاره ځانگړې اهمیت لري ځکه په دې ورځ حضرت ابراهیم علیه سلام د الله پاک په نامه خپل خوږ زوی حضرت اسمعیل علیه سلام ذبح کاوه، چې پرځای یې د چرې لاندې پسه وموند او له هغې ورځې راهیسې حاجیان په مکه کې په دې ورځ ذبح کوي او مسلمانان د چا چې وس او توان وي په ټوله نړۍ کې د الله په نامه قرباني کوي.

قرباني د لوی اختر د مراسمو یوه ځانگړې برخه ده، چې د لوی اختر په ورځو کې هر کال په نړۍ کې د مسلمانانو له خوا په گڼ شمېر وزې، پسونو، غواوې او نور ورته څاروي حلالېږي.

د کابل ښاریانو هم لکه د نورو ځایونو د مسلمانانو په څېر د قرباني له پاره چا پسونو، چا اوزې او گدې او چا غوايان رانیسي، چې ورسره د څارویو د خرڅلاو بازارونو ورځ تر بلې نورو وختونو ته په کتو د پېر او پلور په تودو بازارونو بدل شوې او په پار یې د کابل په ځینو ځانگړو سیمو کې د څارویو د پلور بازارونه جوړ شوي دي.

په افغانستان کې د لوی اختر په رارسېدو سره، د څارویو بازار ځکه تود وي چې د اقتصادي توان او دخدای (ج) د امر د پرځای